

EDUSKUNNAN VASTAUS 211/2010 vp

Hallituksen esitys laeiksi luotsauslain muuttamisesta ja vahingonkorvauslain 3 luvun 7 §:n kumoamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laeiksi luotsauslain muuttamisesta ja vahingonkorvauslain 3 luvun 7 §:n kumoamisesta (HE 214/2010 vp).

Valiokuntakäsittely

Liikenne- ja viestintävaliokunta on antanut asiasta mietinnön (LiVM 18/2010 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

luotsauslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan luotsauslain (940/2003) 2 ja 4 §, 5 §:n 4 momentin 2 kohta, 6 ja 8 §, 12 §:n 1 momentin 4 kohta, 14 §:n 2 momentin 2 kohta ja 3 momentin 2 kohta sekä 16 ja 21 §, sellaisina kuin niistä ovat 2, 4, 8 ja 16 § osaksi laissa 645/2010 sekä 5 §:n 4 momentin 2 kohta, 12 §:n 1 momentin 4 kohta, 14 §:n 2 momentin 2 kohta ja 3 momentin 2 kohta sekä 21 § laissa 645/2010, sekä

lisätään lakiin uusi 4 a—4 c § seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *luotsauksella* alusten ohjailuun liittyvää toimintaa, jossa luotsi toimii aluksen päällikön neuvonantajana sekä vesialueen ja merenkulun asiantuntijana;

2) *luotsilla* henkilöä, jonka Liikenteen turvallisuusvirasto on ohjaukirjan myöntämällä hyväksynyt toimimaan luotsina Suomen vesialueella sekä Saimaan kanavan vuokra-alueella; sekä

3) *luotsausyhtiöllä* osakeyhtiötä, joka on perustettu Luotsausliikelaitoksen muuttamisesta osakeyhtiöksi annetulla lailla (/).

4 §

Luotsaustoiminnan harjoittaminen

Luotsauspalveluja ei saa tarjota eikä luotsaus-toimintaa harjoittaa muu kuin tässä laissa tarkoitettu luotsausyhtiö.

Luotsausyhtiön pitää varautua hoitamaan tehtäviään myös poikkeusoloissa sen mukaan kuin liikenne- ja viestintäministeriö erikseen määrää.

Luotsausyhtiön on tarjottava tässä laissa tarkoitettuja luotsauspalveluja alueilla, joilla luot-sia on käytettävä 5 §:n mukaan.

Sen estämättä, mitä tässä laissa säädetään luotsauksesta, satama-alueella alusten ohjailuun liittyvää toimintaa, jossa henkilö toimii aluksen päällikön neuvonantajana sekä vesi-alueen ja merenkulun asiantuntijana, saavat harjoittaa myös satamahallinnon tehtävään hyväksymät henkilöt.

4 a §

Luotsausyhtiön korvausvastuu

Luotsausyhtiö on velvollinen korvaamaan luotsauksessa aiheutetun vahingon, jos vahinko on aiheutettu tahallisesti tai törkeästi huolimattomuudesta tietäen, että sellainen vahinko todennäköisesti syntyisi.

Luotsausyhtiön 1 momentissa tarkoitettun korvauksen enimmäismäärästä säädetään 4 b §:ssä.

Luotsausyhtiön korvausvastuuseen sovelletaan muuten merilakia (674/1994) ja vahingonkorvauslakia (412/1974).

4 b §

Korvausvastuun enimmäismäärä

Luotsausyhtiön korvausvastuu luotsauksessa aiheutetusta vahingosta on enintään 100 000 euroa vahinkotapahtumaa kohden.

Jos 1 momentissa säädetty vastuumäärä ei riitä hyvitykseksi niille, jotka ovat oikeutettuja vahingonkorvaukseen, vastuumäärä jaetaan heidän saamistensa suuruuden mukaisessa suhteessa.

4 c §

Satamahallinnon vastuu

Edellä 4 §:n 4 momentissa mainittuun satamahallintoon sovelletaan, mitä 4 a ja 4 b §:ssä säädetään luotsausyhtiöstä, jos 4 §:n 4 momentissa mainittu satamahallinnon tehtävään hyväksymä henkilö on joku muu kuin satama-alueella siirrettävän aluksen päällikkö tai perämies.

5 §

Luotsinkäyttövelvollisuus

Aluksen kokoon perustuvasta luotsinkäyttövelvollisuudesta on vapautettu:

2) alus, jonka päällikölle Liikenteen turvallisuusvirasto on myöntänyt 16 §:ssä tarkoitettun erivapauden;

6 §

Maksuvelvollisuus ja hinnoittelu

Luotsia käyttävän aluksen laivanisäntä on velvollinen suorittamaan luotsausmaksua siten kuin tässä laissa säädetään.

Tämän lain mukaisista luotsauspalveluista luotsausyhtiö perii kiinteään yksikköhintaan perustuvan maksun luotsattavalta alukselta. Maksu määräytyy luotsattavan aluksen nettovetoisuuden ja todellisen luotsatun matkan perusteella.

Saimaan kanavalla ja Saimaan vesistö-alueella peritään alennettuun yksikköhintaan perustuvaa maksua. Alennettu yksikköhinta on enintään kaksi kolmasosaa varsinaisesta yksikköhinnasta.

Yksikköhinnasta, alennetusta yksikköhinnasta ja muiden mahdollisten suoritteiden hinnoista päättää luotsausyhtiön hallitus. Luotsausyhtiön perimien maksujen tulee olla kohtuullisia ottaen huomioon aiheutuneet kustannukset ja kohtuullinen tuotto.

Alennetusta yksikköhinnasta luotsausyhtiölle aiheutuvat tulonmenetykset korvataan osin tai kokonaan valtion talousarviossa tarkoitukseen otetusta määrärahasta liikenne- ja viestintäministeriön päätöksen mukaisesti.

Luotsausyhtiön on pidettävä julkisesti saatavilla perittävät yksikköhinnat ja alennetut yksikköhinnat sekä muista suoritteista perittävät hinnat ja niiden määräytymisperiaatteet. Lisäksi mahdolliset alennukset ja niiden perusteet on oltava julkisesti nähtävillä. Hintojen muutoksista on ilmoitettava vähintään kuusi

kuukautta ennen muutosten voimaantuloa. Uudet hinnat voivat tulla voimaan aikaisintaan hintojen muutosilmoitusta seuraavan kalenterivuoden alusta.

8 §

Luotsin vastuu ja velvollisuudet

Luotsi on vastuussa luotsauksesta. Luotsin on esitettävä luotsattavan aluksen päällikölle ajantasaiseen kartta-aineistoon perustuva reittisuunnitelma sekä muut aluksen turvallisen kulun kannalta tarpeelliset tiedot ja ohjeet sekä valvottava niitä aluksen ohjailuun ja käsittelyyn liittyviä toimenpiteitä, joilla on merkitystä alusliikenteen turvallisuudelle ja ympäristön-suojelulle.

Luotsi on velvollinen ilmoittamaan alusliikennepalvelulle kaikista havainnoistaan, joilla on merkitystä merenkulun, aluksen ja siinä olevien ihmisten turvallisuuden, ympäristön-suojelun tai meri- ja tullivalvonnan kannalta. Lisäksi luotsin on ilmoitettava luotsattavalle alukselle sattuneista tai luotsattavan aluksen aiheuttamista vahingoista ja vaadittaessa annettava näistä lisätietoja viranomaisille.

Aluksen luotsauksen suorittamisen jälkeen, luotsin on pyynnöstä kirjattava niille kansipäällystön jäsenille, jotka ovat olleet läsnä komentosillalla koko luotsauksen ajan ja jotka ovat osallistuneet aluksen ohjaamiseen tai navigointiin, tätä harjoittelua koskevat tiedot esitettyyn linjaluotsinkirjan saamista varten pidettävään harjoittelukirjaan tai vastaavaan asiakirjaan.

Luotsiin sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä.

12 §

Luotsin ohjauskirja

Luotsilla on oikeus luotsata niillä väylillä, joihin hän on Liikenteen turvallisuusviraston myöntämällä ohjauskirjalla saanut luotsausoikeuden. Ohjauskirjan myöntämisen edellytyksenä on, että hakijalla on:

4) Liikenteen turvallisuusviraston järjestämä hyväksytysti suoritettu tutkinto;

14 §

Linjaluotsinkirja

Linjaluotsinkirjan myöntämisen edellytyksenä on, että hakija:

2) on suorittanut hyväksytysti Liikenteen turvallisuusviraston järjestämän tutkinnon;

Sellaisilla tämän lain 5 §:ssä tarkoitetuilla väylillä, jotka sijaitsevat alusliikennepalvelulain (623/2005) 5 §:ssä tarkoitettuja tiedotuksia, 6 §:ssä tarkoitettua navigointiapua sekä 7 §:ssä tarkoitettua alusliikenteen järjestelypalvelua tarjoavan VTS-keskuksen alueella, linjaluotsinkirjan voi saada myös sillä edellytyksellä, että hakija:

2) on suorittanut 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettun tutkinnon ja 3 kohdassa tarkoitettun koeluotsauksen englannin kielellä;

16 §

Erivapaus

Liikenteen turvallisuusvirasto voi hakemuksesta myöntää aluskohtaisen erivapauden luotsinkäyttövelvollisuudesta aluksen sekä alus- tai hinausyhdistelmän päällikölle tai perämiehelle, jos aluksen bruttovetoisuus on alle 3 700. Erivapaus voidaan aluksen koosta riippumatta myöntää myös jäänmurtaajan päällikölle tai perämiehelle. Erivapaus voidaan myöntää joko yksittäiselle tai useammalle tämän lain 5 §:n 1 momentissa tarkoitettulle väylälle.

Erivapauden myöntämisen edellytyksenä on, että hakijalla on:

1) pitkäaikainen kokemus liikenteestä Suomen aluevesillä tai Saimaan vesialueella joko hakemuksen kohteena olevassa tai vastaavallisessa aluksessa;

2) päällikkönä tai perämiehenä toimimiseen vaadittava kansipäällystön pätevyyskirja;

3) sellainen terveys ja kunto, joka vaaditaan kauppa-aluksessa kansipalveluksessa olevalta;

4) Liikenteen turvallisuusviraston hyväksymä koulutus;

5) Liikenteen turvallisuusviraston järjestämä hyväksytyksi suoritettu tutkinto; sekä

6) tarvittava suomen tai ruotsin kielen taito.

Erivapauden myöntämisen edellytyksenä on, ettei alusturvallisuus tai ympäristö vaarannu. Erivapautteen voidaan liittää ehtoja, jotka koskevat aluksen vahtijärjestelyjä tai muun päällystön kokemusta aluksen navigoinnissa.

Erivapaus myönnetään määräajaksi, enintään viideksi vuodeksi, ja se voidaan hakemuksesta uudistaa samoin edellytyksin kuin se voidaan myöntää.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi peruuttaa erivapauden, jos myöntämisen perusteet lakkaavat olemasta voimassa, erivapauden saanut rikkoo toistuvasti tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä tai muita alusliikennettä koskevia säännöksiä ja määräyksiä tai muutoin vaarantaa toiminnallaan alusliikenteen turvallisuutta.

Erivapauden myöntämisen edellytyksistä ja erivapauspäätöksen sisällöstä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

21 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset sekä yleispoikkeukset

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarkemmat määräykset luotsin ohjauskirjan, linjaluotsinkirjan ja erivapauden myöntämiseen liittyvistä koulutuksista, tutkinnoista ja koeluotsauksista sekä pitää luetteloa myöntämistään luotsin ohjauskirjoista, linjaluotsinkirjoista ja erivapauksista.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarkemmat määräykset luotsattavista väylistä ja luotsipaikoista sekä julkaisee niistä luetteloa.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi erityisten sää- tai jääolosuhteiden vuoksi tai kansainväliseen yhteistyöhön liittyvien rajatulla alueella toteutettavien harjoitusten tai pelastustoimien suorittamiseksi tai harjoitusalueelle tai pelastustoimien suorittamisalueelle siirtymiseksi hakemuksesta myöntää aluksille poikkeuksia luotsinkäyttövelvollisuudesta, jos luotsinkäyttövelvollisuutta koskevien säännösten noudattaminen olisi ilmeisen tarkoituksetonta tai kohtuuttoman hankalaa, ja edellyttäen, että alusturvallisuutta ja ympäristöä ei vaaranneta. Samoilla edellytyksillä Liikenteen turvallisuusvirasto voi myöntää luotsausyhtiölle poikkeuksia luotsauspalvelujen tarjoamisvelvollisuudesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa suoritettua luotsauksessa aiheutuneen vahingon korvaamiseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä, vaikka vahinko olisi ilmennyt vasta tämän lain voimaantulon jälkeen.

Luotsausliikelaitoksen muuttamisesta osakeyhtiöksi annetussa laissa tarkoitettu osakeyhtiön hallitus voi päättää vuoden 2011 hinnoittelusta ennen tämän lain voimaantuloa 6 §:n 6 momentissa säädetyistä määräajoista poiketen. Hinnoittelun rakenne tulee säilyttää vuoden 2011 ajan 6 §:n 2 ja 3 momenteista poiketen samanlaisena, kuin hinnoittelurakenne oli vuonna 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa myönnetty erivapaudet luotsinkäyttövelvollisuudesta ovat voimassa myöntämispäätöksessä määrätyn ajan, jollei päätöstä tämän lain nojalla muuteta tai kumota.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Laki

vahingonkorvauslain 3 luvun 7 §:n kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §
Tällä lailla kumotaan vahingonkorvauslain
(412/1974) 3 luvun 7 §.

2 §
Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
20_____.
Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain
täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Helsingissä 24 päivänä marraskuuta 2010
